

„PROMLUVIL K NÁM SKRZE SYNA“

(Židům 1,2)

PRVNÍ ADVENTNÍ PROMLUVA PAPEŽSKÉHO KAZATELE

Fr. Raniera Cantalamessy, ofmcap

KAPLE REDEMPTORIS MATER VE VATIKÁNĚ, 7. PROSINCE 2007

Hned po slovech „*Slovo se stalo tělem.....*“ z evangelia sv. Jana (Jan 1,14), zůstává nejvýznamnějším biblickým textem vánoční doby úryvek z listu Židům 1,1-2: „Bůh, jenž v minulosti mluvil ..... skrze proroky, v této, to je poslední době, promluvil k nám skrze Syna“. Ve světle tohoto úryvku, a vycházející z knihy Benedikta XVI. o Ježíši z Nazareta, je snahou těchto adventních promluv osvětlit novost a jedinečnost Krista, jak vyvěrají z konfrontace s proroky a s Janem Křtitelem, a s užíváním titulu „Syn“. Duchovním plodem by měla být víra a ještě hlubší přílnutí k osobě Spasitele.

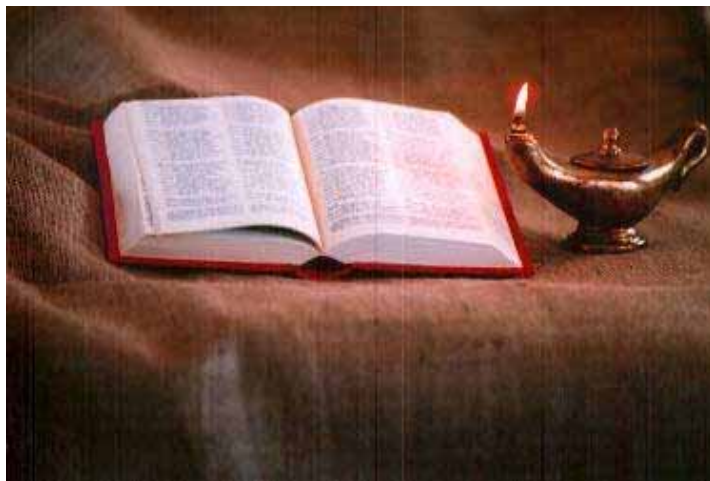
Ježíš Nazaretský, „jeden z proroků“?

1. „Třetí hledání“

„Mnohokrát a mnoha způsoby mluvil Bůh v minulosti k našim předkům skrze proroky. V této poslední době však promluvil k nám skrze Syna. Jeho ustanovil dědicem všeho a skrze něj také stvořil svět. On je odlesk jeho slávy a výrazná podoba jeho podstaty, on všechno udržuje svým mocným slovem. Když vykonal očistu od hříchů, zasedl na výsostech po pravici velebnosti“ (Žid 1,1-3).

Toto spojení listu Židům vytváří úchvatnou syntézu celých dějin spásy. Tyto jako by byly tvořeny sousledností dvou údobí: doby, v níž Bůh mluvil skrze proroky a času, v němž Bůh promlouvá skrze Syna; času, kdy mluvil „skrze prostředníka“ a času, v němž promlouvá „osobně“. Syn je totiž „odlesk jeho slávy a výrazná podoba jeho podstaty“, totiž, jak bude řečeno později, stejné podstaty s Otcem.

Je zde kontinuita a současně kvalitativní skok. Mluví tu sám Bůh, samo zjevení; novostí je to, že sám Zjevující se nyní stává zjevením, zjevení a zjevující navzájem splývají. Nejlépe to ukazuje úvodní formulace proroctví: není tu už „Pán praví“, ale „Já vám říkám“.

Ve světle tohoto nosného Božího slova, kterým je úryvek listu Židům 1,1-3, se v této adventní promluvě pokusíme udělat úsudek o názorech, které dnes panují o Ježíši, vně i uvnitř Církve, abychom tak o vánocích mohli bez váhání připojit svůj hlas k liturgii, která vyznává svou víru v Božího Syna, který přišel na tento svět. Stále znovu jsme přiváděni k rozhovoru u Cézareje Filipovy: je pro mne Ježíš „jedním z proroků“, anebo „Synem živého Boha“? (srv. *Mt 16,14-16*).

V oblasti historických studií o Ježíši, tu kterou nyní prožíváme je takzvané „třetí hledání“. Tento název dostala proto, aby se odlišila od historicky „starého hledání“, liberálního a inspirovaného racionalismem, jež ovládalo konec XVIII. století a celé století XIX., jakož i od takzvaného „nového historického hledání“, které začalo kolem poloviny minulého století v reakci na Bultmannovu tezi, jež prohlásila historického Ježíše za nedosažitelného a krom toho za bezvýznamného pro křesťanskou víru.

Čím se „třetí hledání“ liší od předcházejících? Především přesvědčením, že o Ježíši dějin můžeme díky pramenům vědět mnohem, než se v minulosti připouštělo. Ale třetí hledání se liší obzvláště v kritériích, jak dospět k historické pravdě o Ježíši. Jestliže se zpočátku mělo za to, že základním kritériem věrohodnosti toho či onoho Ježíšova činu nebo výroku, je to, že byl v rozporu s tím, jak jednal či smýšlel tehdejší židovský svět, nyní je naopak nazírán v kompatibilitě evangelijní události s judaizmem tehdejší doby. Byla-li předtím známkou věrohodnosti výroku či skutku jeho novost a „nevysvětlitelnost“ vzhledem k prostředí, nyní je to naopak, jeho vysvětlitelnost ve světle našich poznatků judaizmu a společenské situace Galileje té doby.

Některé výhody tohoto nového přístupu jsou evidentní. Znovu je objevena kontinuita zjevení. Ježíš se začleňuje doprostřed židovského světa, do řady biblických proroků. Dokonce se usmíváme nad vzpomínkou, že kdysi byla doba, v níž se mělo za to, že se dá celé křesťanství vysvětlit odvoláním na helénské vlivy.

Obtíž je v tom, že se mnohdy hnalo až za tuto vymoženost, takže se stávala ztrátou. U mnoha představitelů tohoto třetího hledání, Ježíš končí tím, že se zcela rozplývá v židovském světě, aniž by se nadále jakkoli lišil, než v nějaké maličkosti a snad nějakém zvláštním výkladu Tóry. Zužuje se na jednoho z židovských proroků, anebo jak se s oblibou říká, „charismatických poutníků“. Příznačný je název jedné proslulé studie, totiž J. D. Grossmanna: „Historický Ježíš. Život středozezemského židovského venkovana“.

Aniž bychom se dál zabývali těmito excesy, nachází se v této linii i nejznámější autor, a v jistém ohledu iniciátor třetího hledání, E. P. Sanders. Tím, že se znovu objevila kontinuita, vymizela novost. Už se nerozumí tomu, proč měl Ježíš zapotřebí jednoho dne říci: „Blahoslavený, kdo se nepohorší nade mnou“ (Mt 11,6). Popularizace, i mezi námi v Itálii, dokonala ostatní, když šířila obraz Ježíše jako žida mezi židy, který neudělal skoro nic nového, ale o němž se pořád tvrdí (nevěda jak to), že „změnil svět“.

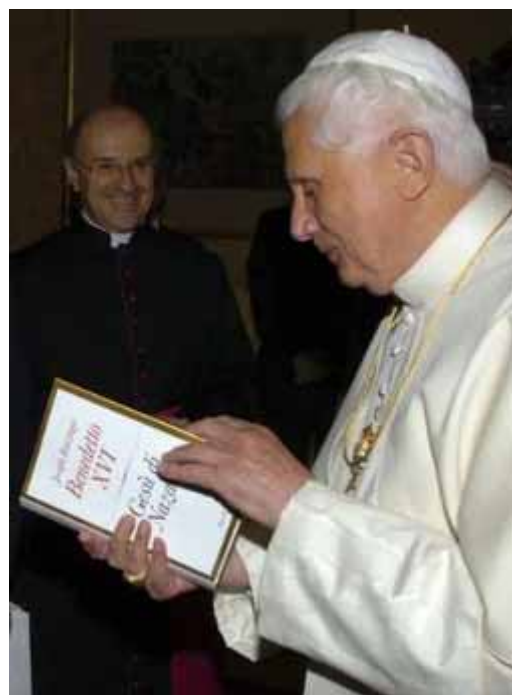
Neustále se vyčítá generacím badatelů minulosti, že se pokaždé vytvořil obraz Ježíše podle módy či chvilkových choutek, aniž by si povšimli, že pokračují ve stejné linii¹. Tento důraz na Ježíše, žida mezi židy, je totiž, alespoň částečně, odvislý od přání odčinit historické křivdy na tomto národě a přispět k dialogu mezi židy a křesťany. Znamení cíl, ale dosažený, jak hned uvidíme, chybným prostředkem (způsobem, jak ho bylo použito). Jde totiž o tendenci, která je nakloněná židům pouze naoko. Ve skutečnosti se židovskému světu klade za vinu další odpovědnost: totiž, že neuznali jednoho z nich, jehož nauka byla v dokonalém souladu s tím, čemu věřili.

2. Rabín Neusner a Benedikt XVI.

Tím, kdo ukázal na klamnost tohoto přístupu za účelem seriózního dialogu mezi židovstvím a křesťanstvím, byl právě žid, americký rabín Jacob Neusner. Kdo četl knihu papeže Benedikta XVI. o Ježíši z Nazareta, ten už ví mnoho o myšlení tohoto rabína, s nímž vede dialog v jedné z nejpoutavějších kapitol knihy. Připomenu ji v hlavních bodech.

Proslulý židovský badatel Neusner napsal knihu s názvem „Rabín rozmlouvá s Ježíšem“². Představuje si v ní, že je Ježíšovým současníkem, který se jednoho dne zařadí do zástupu, co jde za ním a poslouchá horské kázání. Vysvětluje proč, i přes působivou nauku a osobnost muže z Galileje, si nakonec s těžkým srdcem uvědomuje, že se nemůže stát jeho učedníkem a rozhodne se zůstat učedníkem Mojžíšovým a stoupencem Tóry.

Všechny důvody jeho rozhodnutí se dají nakonec

¹ E.P. Sanders, *Jesus and Judaism*, London 1985, italský překlad, *Gesù e il giudaismo*, Marietti 1992.

² J. Neusner, *A Rabbi Talks with Jesus*, McGill-Queen's University Press, 2000.

shrnout do jediného: aby přijal to, co tento člověk říká, je třeba mu přiznat autoritu samotného Boha. Neomezuje se na „doplnění“, ale nahrazuje Tóru.

Dojímavá je myšlenková výměna, kterou rabín – vycházející ze setkání s Ježíšem, má se svým mistrem v synagóze.

Mistr: „Vynechal tvůj Ježíš něco (z Tóry)?“

Rabín Neusner: „Nic“.

Mistr: „Přidal tedy něco?“

Rabín Neusner: „Ano, sebe sama“.

Zajímavá shoda: je to stejná odpověď, jakou dal svatý Irenej ve II. století těm, kdo se ptali, co Kristus přinesl nového, když přišel na svět“. „Přinesl, - napsal, – všechnu novost, protože přinesl sám sebe“: „omnem novitatem attulit semetipsum afferens“³.

Neusner ukázal na nemožnost dělat z Ježíše „běžného“ žida své doby, či někoho, kdo se od něj liší jen v druhořadých záležitostech. Měl i další obrovskou zásluhu, totiž, že ukázal na marnost jakéhokoli pokusu oddělit Ježíše dějin od Krista víry. Dává poznat, jak může kritika odebrat Ježíšovi dějin všechny tituly: popřít, že si je za života připisoval (či že mu je vůbec měli připisovat), titul Mesiáše, Pána, Syna Božího. Poté, co se mu odňalo všechno, co se dalo, pak to, co v evangeliích zůstává je více než dostačující k tomu, aby to ukázalo, že nejde o prostého člověka. Stejně jako stačí pouhý zlomek vlasu, kapka potu či krve k rekonstrukci kompletní DNA nějaké osoby, stačí jediný výrok z evangelia, skoro náhodně vybraný, aby ukázal, že Ježíš věděl, že jedná se stejnou autoritou jako Bůh.

Neusner, jako dobrý žid, ví co znamená: „Syn člověka je pánem i nad sobotou“. Protože sobota je výsostně božským „ustanovením“. Ví co vyplývá ze slov: „Chceš-li být dokonalý, pojď a následuj mě“: znamená to nahradit dávné paradigma svatosti, spočívající v následování Boha („Buďte svatí, protože já, váš Bůh, jsem svatý“) paradigmatickým novým, jež spočívá v následování Krista. Ví, že jedině Bůh může zrušit aplikaci IV. přikázání jako Ježíš, když po někom žádá, aby se vzdal pohřbívání svého otce. Při komentování těchto Ježíšových výroků, Neusner zvolal: „Tady mluví Kristus víry“⁴.

Na tuto obtíž rabína Neusnera odpovídá obsáhle a, - alespoň pro věřícího, - přesvědčivě a zasvěceně, papež ve své knize. Jeho odpověď mi dává pomyslet

³ Sv. Irenej, Adv. Haer. IV,34,1.

⁴ J. Neusner, citované dílo, 84.

na tu, kterou dal sám Ježíš těm, které poslal Jan Křtitel, aby se ho zeptali: „Jsi ten, který má přijít, anebo máme čekat jiného?“ Jinými slovy, Ježíš nejenže pro sebe vyžadoval božskou autoritu, ale na její důkaz dal znamení a záruky: zázraky, jeho samotné učení (které se nevyčerpává v horském kázání), naplnění proroctví, především toho, jež pronesl Mojžíš o podobném proroku a větším než on; potom jeho smrt, jeho zmrtvýchvstání a komunita, která z něj vzešla, a která uskutečňuje univerzalitu spásy, ohlášenou proroky.

3. „Povzbuzujte se navzájem“

V tomto bodě by bylo třeba zmínit jednu věc: problém vztahu mezi Ježíšem a proroky se neklade jen v kontextu dialogu mezi křesťanstvím a židovstvím, ale také uvnitř samotné křesťanské teologie, kde nescházely pokusy vykládat osobnost Krista odkazem na kategorii proroka. Jsem přesvědčen o radikální nedostatečnosti kristologie, která hodlá izolovat titul proroka a na něm přepracovat celou stavbu kristologie. Výsledkem je, že o Kristu, stejně jako o kterémkoli dalším proroku, nelze říci že „je“ Bůh, ale pouze že „v něm je přítomen“ a „jedná“ Bůh.

Kromě všeho, tento pokus není vůbec nový. Už v dávnověku byl předložen Pavlem Samosatou, Fotinem a dalšími skoro totožnými pojmy. Tehdy, v kultuře metafyzického zaměření, se mluvilo o největším prorokovi; dnes, v kultuře historického zaměření, se mluví o prorokovi eschatologickém. Ale liší se tolik eschatologické od nejvyššího? Může být někdo největším prorokem, aniž by byl současně prorokem definitivním, a může být konečný prorok, aniž by byl také prorokem největším?

Kristologie, která nepřekročí kategorii Ježíše jako „eschatologického proroka“, vskutku tvoří, dle záměru toho, kdo ji předkládá, překlad dávné události do moderní řeči, nikoli však skutečnost definovanou koncily, nýbrž skutečnost koncily odsouzenou.

Netrvám však na tomto problému, o němž jsem na této půdě už pojednal v minulých létech⁵. Spíše bych rád hned přešel k nějaké praktické aplikaci úvah, které zde dosud byly rozvinuty, která by nám pomohla učinit z adventu čas obrácení a duchovního probuzení.

Závěr, který list Židům vyvozuje z Kristovy nadřazenosti nad proroky a nad Mojžíše, není závěrem triumfalistickým, nýbrž parenetickým; nenaléhá na nadřazenost křesťanství, nýbrž na větší odpovědnost

⁵ Viz adventní meditace 1989, obsažené v knize *Gesú Cristo, il Santo di Dio*, kap.. VII, Edizioni San Paolo 19994.

křesťanů před Bohem. Říká:

„Proto musíme mnohem více pozornosti věnovat tomu, co jsme slyšeli, abychom se snad nešli mimo cestu. Když už to, co oznámili andělé, mělo svou pevnou platnost – takže všichni, kdo to přestoupili nebo to nechtěli slyšet, byli po zásluze potrestáni -: mohli bychom uniknout my, kdybychom se k tak vznešené spáse chovali nevšímavě? (Žid 2,1-3). „Den co den se tedy povzbuzujte navzájem, pokud ještě trvá ono 'dnes', aby se nikdo z vás nenechal svést hříchem a nezatvrdil se“ (Žid 3,13).

Desátá kapitola pak dodává: „Kdokoli pohrdne Zákonem Mojžíšovým, na svědectví dvou nebo tří svědků propadne bez milosti smrti. Uvažte o hroznější trest stihne toho, kdo by šlapal po Božím Synu, kdo by pokládal za něco všedního onu krev smlouvy, skrze níž se mu dostalo posvěcení, kdo by se posmíval Duchu milosti?“ (Žid 10,28-29).

Slovo, jímž se na výzvu autora chceme vzájemně povzbudit, je tím, jemuž nám liturgie dala naslouchat minulou neděli, a jež dává výraz celému prvnímu týdnu adventu: „Bděte!“ Je zajímavé uvést jednu věc. Když znovu zaznívá v apoštolské katechezi po velikonocích, toto Ježíšovo slovo je téměř vždycky dramatizováno: nikoli bděte, ale probud'te se, procitněte ze spánku! Od stavu bdění se přechází k aktu probuzení.

Základem je konstatování, že v tomto životě jsme chronicky vystaveni upadnutí do spánku, totiž do stavu odložení schopností, dřímoty a duchovní netečnosti. Hmotné věci mají pro duši narkotizující účinek. Proto Ježíš doporučuje: „Mějte se na pozoru, ať vaše srdce není zatíženo rozmařilostí, opilstvím a starostmi života“ (Lk 21,34).

Jako užitečné zpytování svědomí nám může posloužit znovu zaposlouchání se do popisu, tohoto stavu polospánku, který svatý Augustin uvádí ve Vyznáních: „Jako ten, koho zmáhá spánek, byl jsem i já zmožen příjemnou tíhou světa; a myšlenky, kterými jsem se ubíral k Tobě se podobaly úsilí těch, kdo chtějí vstát, avšak přemoženi upadají do hlubokého spánku ... Byl jsem si jist, že je lépe oddat se tvé lásce, než ustoupit mé vášni: první východisko se mi líbilo a vítězilo; druhé mne přitahovalo a okouzlovalo. Nic jsem nedokázal odpovědět na tvá slova: „Probud' se spáči, vstaň z mrtvých a Kristus tě osvítí“ (Ef 5,14). Přesvědčen pravdou, nic jsem nedokázal odpovědět tobě, jenž jsi mi na všech stranách ukazoval, že je pravdou, co říkáš; nic, vyjma těchto líných a ospalých

slov: nyní hle, nyní posečkej trochu. Ale toto nyní a teď nikdy svůj čas nenalezlo, a posečkej ještě trochu se protahovalo“⁶.

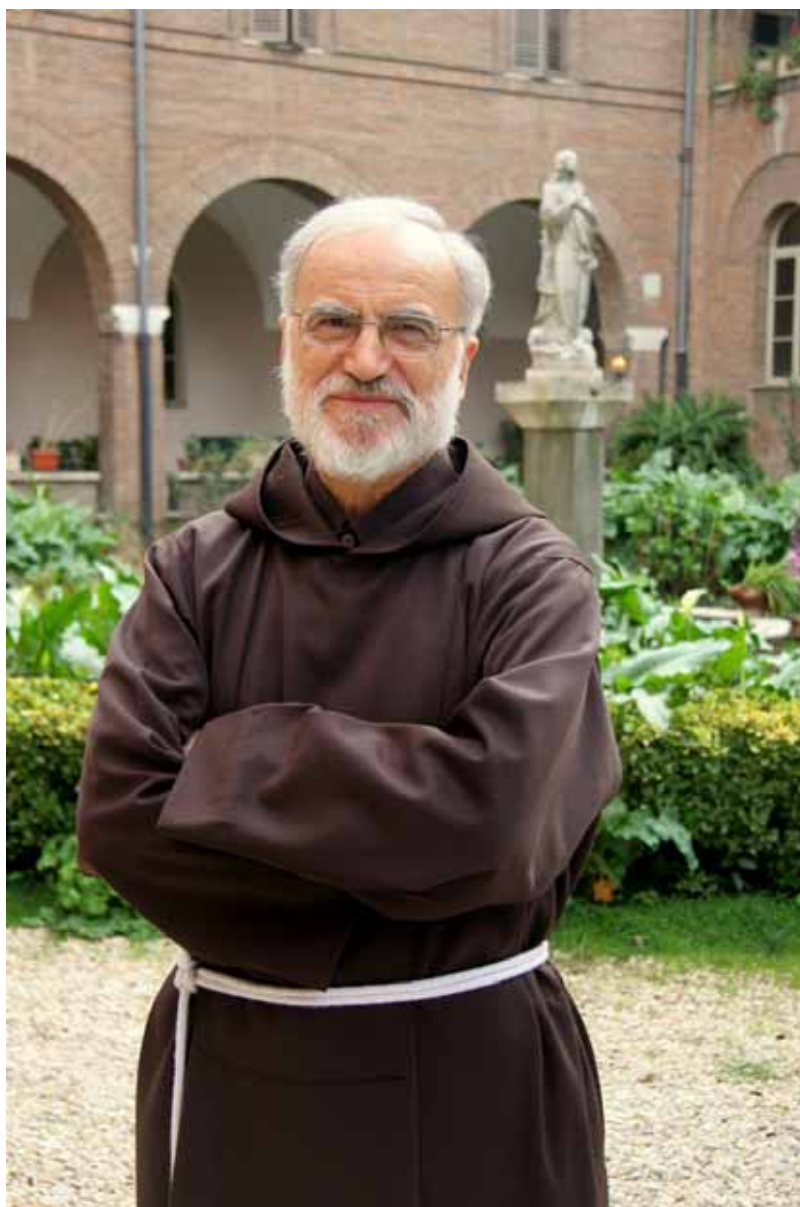
Víme, jak světec nakonec z tohoto stavu vyšel. Nacházel se v zahradě v Miláně, drásán tímto zápasem mezi tělem a duchem; uslyšel slova zpěvu: „Tolle, lege, tolle, lege“. Vzal je jako Boží výzvu; měl sebou knihu Pavlových listů. Otevřel ji s úmyslem vzít první úryvek, na který mu padne zrak, jako Boží slovo pro něj. Padl mu ta text, který jsme slyšeli minulou neděli jako druhé mešní čtení:

„Už nastala hodina, kdy je třeba se probírat ze spánku. Neboť nyní je nám spása blíže než tehdy, když jsme uvěřili. Noc pokročila, den se přiblížil. Odložme tedy skutky temnoty a oblečme se do výzbroje světla. Veďme počestný život jako ve dne; ne v hodováních a pitkách, ne v necudnostech a prostopášnostech, ne ve sváru a závisti. Ale oblečte se v Pána Ježíše Krista a nepečujte o tělo tak, že by to vyvolávalo žádosti“ (Řím 13,11-14). Augustinovým tělem i jeho duší proniklo jasné světlo, a on pochopil, že s Boží pomocí může žít čistě.

4. „Dej mi čistotu a zdrženlivost“

Augustinův příběh mne pobízí, abych ve své promluvě uvedl aktuální zmínku. Minulý týden vysílala RAI UNO představení komika Roberta Benigniho, jež zaznamenalo velmi vysokou sledovanost. Chvillemi šlo o lekci vznešené náboženské komunikace (vyjma umělecké a zčásti patriotické), z níž bychom se mohli mnohemu přiučit i my, kazatelé: schopnost dát hlas věčnému údělu člověku, úžasu tváří v tvář tajemství, umění, kráse i prosté skutečnosti existence, překrásná slova o Mariině „ano“ a blahodárnému vlivu úcty k Panně Marii na středověký pohled na ženu.

V jednom bodě, bohužel, asi předem dosti nepromyšleném, Benigni pronesl poselství, jež by se mladým mohlo stát osudným a které je třeba opravit. Jako oporu své výzvy k nemít strach z vášní, zakoušení závratí lásky i v jejím tělesném ohledu, citoval

⁶ S. Agostino, Confessioni, VIII, 5,12.

Augustinův výrok, který říká: „Dej mi čistotu a zdrženlivost, ale ne teď“⁷. Jako by se předtím mělo vyzkoušet všechno a pak, snad až budeme staří, a kdy to nestojí tolik námahy, praktikovat mravní čistotu.

Herec přičkl výrok „svatému Augustinovi, nejsou to však slova „svatého“ Augustina; patří Augustinovi ještě jako hříšníkovi, před obrácením. Neřekl kolik slz jej stálo vymanit se z otroctví vášně, jíž se nechal unášet, a nepřipomněl modlitbu, kterou později nahradil tu mladicky nerozvážnou: „Ukládáš mi, abych byl čistý; dej mi tedy, oč žádáš a potom žádej, co chceš!“⁸

Nevěřím, že by mladí lidé potřebovali být povzbuzováni k tomu, aby se „vrhali“, „pokoušeli“ prolomit zábrany (všechno je střemhlav tlačí tímto směrem, a to s tragickými důsledky, které známe). Potřebují někoho, kdo jim dá přesvědčivé motivace, samozřejmě nikoli, aby měli ze svého těla a z lásky strach, ledaže by měli strach promrhat jedno i druhé.

V písni o pekle, jež Benigni obdivuhodně komentoval, Dante podává jednu z takto hlubokých motivací, nad niž se však on přenesl. Zlo smyslnosti spočívá v podrobení rozumu instinktu, namísto toho, aby instinkt byl podroben rozumu. „Intesi ch'a così fatto tormento / enno dannati i peccator carnali / che la ragion sommettono al talento“ (Takhle dopadá trestající bič na ty, jež chlípnost chytla na mámidla, až soudnost zdolal jim tělesný chtíč). Instinkt (chtění) má svou funkci, je-li usměřován rozumem; v opačném případě se stává nepřítelem, nikoli spojencem, lásky, vedouce k těm nejkrutějším zločinům, o nichž pojednávají současné každodenní zprávy.

Ale pojďme přímo k nám. Duchovní život se jistě neomezuje na pouhou mravní bezúhonnost a čistotu, ale bez ní je nepochybně jakýkoli pokrok v jiných oblastech nemožný a vlastní život se stává hrozbou pro Církev. Ona je skutečně „zbrojí světla“, jak ji v uvedeném textu nazývá svatý Pavel: podmínkou, aby se kolem nás a skrze nás šířilo Kristovo světlo.

Den co den se tíhne k tomu, aby se proti sobě stavěly hříchy proti čistotě a hříchy proti bližnímu, a kloní se k tomu považovat za skutečný hřích právě ten proti bližnímu; mnohdy se usmívá nad přehnaným kultem, který se v minulosti vzdával „krásné ctnosti“. Tento postoj se dá zčásti vysvětlit; morálka v minulosti až příliš jednostranně zdůrazňovala

⁷ S. Agostino, Confessiones, VIII, 6,17.

⁸ Ib. X, 29.

hříchy těla, až tolikrát přivodila skutečné a pravé neurozy, na úkor pozornosti k povinnostem vůči bližnímu a na úkor samotné ctnosti čistoty, která takto byla ochuzena a zúžena na téměř pouhou negativní ctnost, ctnost umět říci ne.

Nyní však se přešlo k opačnému excesu a tíhne se k minimalizování hříchů proti čistotě, ve prospěch (často pouze slovní) pozornosti vůči bližnímu. Je klamem domnívat se, že můžeme sloučit skutečnou službu bratřím a Církvi s nespořádaným osobním životem, zcela tíhnoucím k zalíbení se sobě samým a vlastním vášním. Nevyhnutelně to pak končí ve zneužívání bratří, stejně jako se zneužívá tělo a jiné pohlaví. Nedokáže se říci „ano“ bratřím, kteří sobě samým nedokáží říci „ne“.

Jednou z „omluv“, které v lidové mentalitě nejvíce protěžují hřích nečistoty a zbavují ho veškeré odpovědnosti je, že nikomu nepůsobí zlo, neporušuje práva a svobodu druhých, jen pokud by šlo – jak říkají – o tělesné násilí. Ale vzhledem k tomu, že porušuje základní Boží právo ukládat zákon svým tvorům, tato „omluva“ je falešná i ve vztahu k bližnímu. Není pravdou, že hřích nečistoty končí s tím, kdo se ho dopouští.

V hebrejském Talmudu se čte jedna bajka, která pěkně ilustruje solidaritu, jež existuje mezi hříchem a trestem, který každý hřích, i osobní, přináší jiným: „Na palubě lodi se nachází několik lidí. Jeden z nich vezme vrták a začne pod sebou vrtat díru. Když to statní cestující viděli, říkají mu: 'Co to děláš?' - On však odsekl: 'Co je vám po tom? Nevrtám snad díru pod svým sedadlem?' - Ale oni namítli: - Ano, ale dostane se sem voda a všichni utoneme!“ A právě k tomu dochází v naší společnosti. Také Církev ví své o tomto zlu, které lze působit celému tělu osobními selháními na tomto poli.

Jednou z největších duchovních událostí posledních měsíců bylo vydání „osobních písemností“ Matky Terezy z Kalkaty, - u příležitosti desátého výročí jejího úmrtí, - které odhalily mimořádnou mystickou dimenzi jejího života. Titulem knihy, v níž jsou obsaženy, je slovo, jímž se na ni obrátil Kristus ve chvíli, kdy ji volal k novému poslání: „Come, be my light“, Pojď, buď mým světlem. Tímto slovem se Ježíš obrací na každého z nás: Pojď, buď mým světlem ve světě. S pomocí nejblahoslavenější Panny Marie a na přimluvu blahoslavené z Kalkaty, chceme tuto výzvu s láskou přijmout a o tomto adventu se ji snažit uvést do praxe.

